

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP.410.004.05.2021

Pan
Janusz Władyczak
Prezes Zarządu
Korporacja Ubezpieczeń
Kredytów Eksportowych SA

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/016 – Promocja gospodarcza Polski

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych SA ul. Krucza 50, 00-025 Warszawa ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Janusz Władyczak Prezes Zarządu KUKE od 31 stycznia 2018 r., Piotr Stolarczyk Wiceprezes Zarządu KUKE od 8 września 2017 r. do 30 stycznia 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja działań z zakresu promocji polskiej gospodarki
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2021 r. z wykorzystaniem dowodów wykraczających poza ten okres, mających istotne znaczenie dla kontrolowanej działalności
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontrolerzy	Zdzisław Kaszuba, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr KGP/38/2021 z 21 maja 2021 r. (akta kontroli str. 1-2, CD1 96-102, poz. 052-055)

---

¹ Dalej: KUKE lub Spółka.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 ze zm., dalej: ustawa o *NIK*.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania prowadzone przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych SA w zakresie gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych oraz gwarancji ubezpieczeniowych.

Uzasadnienie oceny ogólnej

KUKE prowadziła aktywne działania w zakresie wykorzystywania rocznych limitów środków dla poszczególnych programów i instrumentów wsparcia eksporterów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w udzielaniu wsparcia.

Spółka na wyodrębnionym rachunku gromadziła: środki z tytułu składek na ubezpieczenia eksportowe i reasekuracyjne oraz wynagrodzenia z tytułu udzielonych gwarancji ubezpieczeniowych. W latach 2018-2021 (do 30 czerwca) zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych⁴ Zarząd KUKE przedstawiał okresowe sprawozdania o stanie wyodrębnionego rachunku, zawartych ubezpieczeniach eksportowych oraz udzielonych gwarancjach ubezpieczeniowych i dokonanych z tego tytułu wypłatach.

Założenia zawarte w *Planach rozwoju gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych* na lata 2014-2018 oraz na lata 2019-2021 odnoszące się do poszczególnych rodzajów produktów nie zostały osiągnięte. Wpływ na to miało przyjęcie zbyt optymistycznych prognoz dotyczących koniunktury i sytuacji na rynkach międzynarodowych, przede wszystkim u głównych odbiorców towarów i usług objętych ubezpieczeniami gwarantowanymi przez Skarb Państwa, wystąpienie jednostkowych wysokokwotowych transakcji, których stopień złożoności uniemożliwia precyzyjne planowanie czasu i zakresu objęcia zabezpieczeniem, a także zmiany otoczenia gospodarczego wywołane pandemią COVID-19.

Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła nieprawidłowości w działaniu KUKE w zakresie wypłaty odszkodowań. Jednakże w trzech sprawach decyzja o wypłacie odszkodowań mogła zostać podjęta w wyniku nieuczciwego działania zagranicznych kontrahentów, od których należności polskiego przedsiębiorcy zostały objęte ubezpieczeniem eksportowym, przy jednoczesnym zachowaniu obowiązujących procedur.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁵ kontrolowanej działalności

Realizacja działań z zakresu promocji polskiej gospodarki

Opis stanu faktycznego

Zgodnie ze Statutem⁶ podstawowym celem Spółki było tworzenie warunków sprzyjających promocji polskiego eksportu na warunkach kredytowych i wzmocnieniu pozycji eksporterów oraz ich towarów i usług na rynku krajowym i międzynarodowym. Kapitał zakładowy Spółki wynosił 135 938 900 zł (sto trzydzieści pięć milionów dziewięćset trzydzieści osiem tysięcy dziewięćset złotych) i dzielił się na 1 359 389 (jeden milion trzysta pięćdziesiąt dziewięć tysięcy trzysta osiemdziesiąt dziewięć) akcji o wartości

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1135 ze zm., dalej: ustawa o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Tekst jednolity ustalony przez Radę Nadzorczą KUKE uchwałą nr 1/2021 z dnia 5 stycznia 2021 r. uwzględniający zmiany uchwalone przez NWZ w dniu 21 grudnia 2020 r. (zarejestrowane w KRS w dniu 11 lutego 2021 r.).

nominalnej 100 zł (sto złotych) każda. Akcjonariuszami Spółki byli: Skarb Państwa reprezentowany przez ministra właściwego do spraw gospodarki (51,55% udziałów) oraz Bank Gospodarstwa Krajowego (48,45% udziałów).

KUKE prowadziła w imieniu własnym działalność w zakresie gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych na podstawie ustawy *o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych*. Zgodnie z art. 5a tej ustawy, ustawa budżetowa określała co roku limit, którego nie mogły przekroczyć łączne zobowiązania KUKE z tytułu gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych oraz gwarancji ubezpieczeniowych. Ustawa budżetowa określała także limity przewidywanych na dany rok wypłat ze środków budżetu państwa z tytułu poręczeń kredytów wraz z odsetkami zaciągniętych przez KUKE lub pożyczek udzielanych KUKE z budżetu państwa.

W latach 2018-2021 (do 30 czerwca) zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy *o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych* rozliczenia finansowe związane z ubezpieczeniem bezpośrednim lub reasekuracją oraz udzieleniem gwarancji ubezpieczeniowych w zakresie ubezpieczeń eksportowych prowadzone były przez Spółkę na wyodrębnionym rachunku bankowym. Zarząd KUKE dokonywał lokat wolnych środków zgromadzonych na wyżej wymienionym rachunku za zgodą ministra właściwego do spraw gospodarki.

Spółka na wyodrębnionym rachunku gromadziła: środki z tytułu składek na ubezpieczenia eksportowe i reasekuracyjne oraz wynagrodzenia z tytułu udzielonych gwarancji ubezpieczeniowych, kwoty uzyskane w wyniku postępowań windykacyjnych i regresowych, odsetki od środków gromadzonych na wyodrębnionym rachunku, odsetki od lokat wolnych środków, środki pochodzące z kredytów bankowych, pożyczki ze środków Skarbu Państwa, środki przekazane przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, środki przekazane przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, składki zwrotne, środki z tytułu dodatnich różnic kursowych oraz pozostałych wpływów.

Z wyżej wymienionego rachunku pokrywane były: odszkodowania i kwoty gwarancji ubezpieczeniowych, składki reasekuracyjne, zwroty składek, koszty postępowań windykacyjnych i regresowych, koszty likwidacji szkód, wydatki na utworzenie lokat, spłaty kredytów bankowych, spłaty odsetek od kredytów bankowych, spłaty pożyczek, środki przekazane do budżetu państwa, prowizje za prowadzenie gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych i udzielane gwarancje ubezpieczeniowe, różnice kursowe, opłaty bankowe oraz pozostałe wydatki.

W latach 2018-2021 (do 30 czerwca) zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy *o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych* Zarząd KUKE terminowo przedstawiał okresowe sprawozdania o stanie wyodrębnionego rachunku, zawartych ubezpieczeniach eksportowych oraz udzielonych gwarancjach ubezpieczeniowych i dokonanych z tego tytułu wypłatach:

- kwartalne – ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych oraz ministrowi właściwemu do spraw gospodarki;
- roczne – Radzie Ministrów, po uzyskaniu opinii ministra właściwego do spraw finansów publicznych i ministra właściwego do spraw gospodarki.

(akta kontroli str. 3-6, 14-15, 24-25, 29-30, CD1 96-102 poz. 005-047, 051)

W zakresie ubezpieczeń długoterminowych i gwarancji ubezpieczeniowych KUKE planowała przypis składki, a nie liczbę umów do zawarcia, ponieważ są to produkty o charakterze indywidualnym (maksymalnie kilka/kilkanaście w ciągu roku), a nie produkty masowe (obrotowe). W przypadku ubezpieczeń krótkoterminowych oraz

ubezpieczeń pośrednich KUKĘ również nie planowała liczby umów ubezpieczenia, gdyż w przyjętych zasadach planowania nadrzędne znaczenie ma przypis składki, a nie liczba umów ubezpieczenia (w celu umożliwienia stworzenia planu finansowego i określenia zapotrzebowania na środki ze Skarbu Państwa).

W latach 2018-2020 oraz w I kwartale 2021 r. liczba zawartych polis z tytułu ubezpieczenia kredytów eksportowych bezpośrednich wyniosła odpowiednio 106, 142, 425 i 171. Liczba odnowionych polis wyniosła odpowiednio 893, 917, 917 i 182. Liczba czynnych polis na koniec roku 2018, 2019, 2020 i I kwartału 2021 r. wynosiła 1013, 1044, 1276 i 1265.

Wzrost liczby polis podpisanych oraz polis czynnych w latach 2020 i 2021 w zakresie ubezpieczeń kredytów eksportowych bezpośrednich wynikał głównie z ubezpieczeń krótkoterminowych poniżej dwóch lat. KUKĘ podejmowała aktywne działania promujące ofertę KUKĘ w zakresie ubezpieczeń gwarantowanych przez Skarb Państwa (seminaria, szkolenia, artykuły w prasie, spotkania z przedsiębiorcami, aktywizacja brokerów ubezpieczeniowych). W ramach programu pomocowego dla polskich przedsiębiorców w związku z pandemią COVID-19 rozpoczęto sprzedaż nowych produktów: od maja 2020 r. KUKĘ GAP Ex i GAP Ex+ oraz od października 2020 r. Polisa bez Granic, będącego modyfikacją wycofanego ze sprzedaży produktu Polisa na Wschód.

W latach 2018-2020 oraz w I kwartale 2021 r. liczba zawartych polis z tytułu ubezpieczenia kredytów eksportowych pośrednich wyniosła odpowiednio 3, 0, 1 i 0. Nie odnowiono żadnych polis z tego tytułu. Liczba czynnych polis na koniec powyższych okresów wynosiła 10, 8, 8 i 8. Ich liczba wynika z faktu, że ubezpieczenia pośrednie to wyłącznie reasekuracja na rzecz innych, zagranicznych agencji kredytów eksportowych (odpowiedników KUKĘ w innych krajach) w ramach zawartych ramowych umów reasekuracyjnych (wyłącznie ubezpieczenia długoterminowe). Do tej pory KUKĘ nie była wiodącym ubezpieczycielem, lecz reasekuruje część ryzyka projektu odpowiadającą wartości przypadającej na polskich poddostawców/podwykonawców.

Wartość ubezpieczonego obrotu w okresie od 2018 r. do I kwartału 2021 r. wynosiła odpowiednio Wartość przypisanych składek wyniosła odpowiednio

W latach 2018-2020 i w I kwartale 2021 r. liczba udzielonych gwarancji ubezpieczeniowych gwarantowanych przez Skarb Państwa wyniosła 416, 495, 433 i 123. Liczba czynnych gwarancji ubezpieczeniowych gwarantowanych przez Skarb Państwa w tym okresie wyniosła odpowiednio 614, 656, 618 i 628. Wartość wypłaconych odszkodowań (EUR)⁷ w powyższym okresie wyniosła 1431,0 tys. EUR; 923,0 tys. EUR; 2086,0 tys. EUR i 473,0 tys. EUR. Wartość wypłaconych odszkodowań (USD) wyniosła odpowiednio 20,0 tys. USD; 0,0 tys. USD; 1 010,0 tys. USD i 210,0 tys. USD. Wartość wypłaconych odszkodowań (zł) wyniosła 180 940,7 tys. zł, 183 908,6 tys. zł, 51 285,0 tys. zł i 1425,0 tys. zł. Liczba wypłaconych odszkodowań w badanym okresie wyniosła 21, 20, 27 i 15. Kwota wypłaconych odszkodowań wyniosła odpowiednio 66 694,5 tys. zł, 31 965,7 tys. zł, 60 302,6 tys. zł i 2315,2 tys. zł.

Liczba prowadzonych postępowań regresowych w badanym okresie wynosiła 42, 43, 53 i 66. Wartość prowadzonych postępowań regresowych wynosiła 1 316 704,8 tys. zł, 1 346 399,7 tys. zł, 1 300 607,2 tys. zł i 1 302 832,0 tys. zł. Liczba

⁷ Wartość wypłaconych odszkodowań w ubezpieczeniach należności poniżej dwóch lat (polisa obrotowa) zgodna z ustaleniami, suma (z podziałem na waluty limitów): najwyższych limitów kredytowych w poszczególnych sprawach, których dotyczą wypłacone odszkodowania w danym okresie; w przypadku tego typu ubezpieczeń (w formie polisy obrotowej) nie ma jednej stałej sumy ubezpieczenia (limitu odpowiedzialności ubezpieczyciela), jest ona zmienna w trakcie trwania umowy ubezpieczenia, w zależności od wnioskowanych przez klienta i ustalanych przez KUKĘ na bieżąco limitów ubezpieczeniowych w odniesieniu do poszczególnych kontrahentów ubezpieczonego.

zakończonych postępowań regresowych na koniec lat 2018, 2019, 2020 i I kwartału 2021 r. wynosiła 33, 42, 27 i 7. Wartość zakończonych postępowań regresowych wynosiła odpowiednio 120 431,0 tys. zł, 114 811,1 tys. zł, 77 623,7 zł i 743,5 tys. zł.

W latach 2018 i 2020-2021 limity łącznych zobowiązań KUKE z tytułu gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń i gwarancji kredytowych wynosiły⁸ po 16 500 000,0 tys. zł oraz w 2019 r. 15 000 000,0 tys. zł. Niższy limit w 2019 r. wynikał z niższego wykorzystania limitu na dzień przygotowywania założeń oraz z założonych w planie na 2019 r. niższych wartości w zakresie gwarantowanych gwarancji ubezpieczeniowych i akredytyw.

Limity łącznej kwoty poręczeń i gwarancji udzielanych przez Skarb Państwa⁹ w latach 2018-2020 wynosiły po 200 000 000,0 tys. zł oraz w 2021 r. 500 000 000,0 tys. zł. W badanym okresie nie wystąpiły wypłaty ze środków budżetu państwa z tytułu poręczeń kredytów wraz z odsetkami.

W latach 2018-2021 limity pożyczek dla KUKE finansowanych ze środków budżetu przeznaczonych na wypłatę gwarantowanych przez Skarb Państwa odszkodowań z tytułu ubezpieczeń eksportowych oraz kwot gwarancji ubezpieczeniowych wynosiły¹⁰ 394 000,0 tys. zł, 316 000,0 tys. zł, 671 000,0 tys. zł i 589 000,0 tys. zł. W powyższym okresie wypłaty ze środków budżetu państwa z tytułu pożyczek udzielonych KUKE z budżetu państwa nie wystąpiły.

W badanym okresie zrealizowane wypłaty ze środków budżetu państwa z tytułu pożyczek udzielonych KUKE z budżetu państwa wynosiła zero zł, pomimo że plany rozwojowe przewidywały wypłaty o łącznej wartości kilkaset milionów złotych. Prezes Zarządu KUKE wyjaśnił¹¹, że w związku z brakiem urzeczywistnienia się ryzyka wypłaty odszkodowań i gwarancji w ramach ubezpieczeń gwarantowanych przez Skarb Państwa, będących podstawą kalkulacji kwot zapotrzebowania na pożyczki, nie zaistniała potrzeba wykorzystania środków zabezpieczonych dla KUKE w budżecie państwa.

(akta kontroli str. 3-4, 7, 57)

KUKE realizowała wsparcie eksportu objęte gwarancjami Skarbu Państwa w oparciu o założenia zawarte w *Planach rozwoju gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych*¹² na lata 2014-2018¹³ oraz na lata 2019-2021¹⁴.

Jak wyjaśnił Wiceprezes Zarządu¹⁵ kluczową miarą w realizacji wsparcia polskiego eksportu była wartość ubezpieczonych kontraktów eksportowych. Założone w *Planach rozwoju* wskaźniki stopnia realizacji celów dla każdego z oferowanych produktów zostały realizowane w różnym stopniu.

Wykonanie *Planu rozwoju* ubezpieczenia kontraktów eksportowych w 2018 r. realizowanych w kredycie poniżej dwóch lat wyniosło 56,7%. Wykonanie planu rozwoju ubezpieczenia kontraktów i kredytów eksportowych w okresie spłaty dwóch i więcej

⁸ Art. 7 kolejnych ustaw budżetowych na lata 2018-2021.

⁹ Art. 6 kolejnych ustaw budżetowych na lata 2018-2021 w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne - dotyczy wszystkich udzielanych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń; do tychczas nigdy nie zostało udzielone KUKE żadne poręczenie Skarbu Państwa spłaty kredytu w oparciu o art. 13 ust. 2 pkt 1 ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych.

¹⁰ Art. 8 pkt 2 lit. d) kolejnych ustaw budżetowych na lata 2018-2021.

¹¹ Pismo KUKE z dnia 23 lipca 2021 r.

¹² Dalej: Plan rozwoju.

¹³ Uchwała Komitetu Polityki Ubezpieczeń Eksportowych nr 20/2014 z dnia 13 listopada 2014 r.

¹⁴ Uchwała Zarząd KUKE z dnia 27 grudnia 2018 r.

¹⁵ Pismo KUKE z dnia 10 czerwca 2021 r.

lat w 2018 r. wyniosło 156,9%, w 2019 r. 32,3% i w 2020 r. 33,3%. Wykonanie planu rozwoju gwarancji ubezpieczeniowych w 2019 r. wyniosło 188,1% i w 2020 r. 184,5%.

Prezes Zarządu KUKI wyjaśnił¹⁶, że *Plan rozwoju* zakładał, iż po spadku polskiego eksportu do Rosji i na Ukrainę w 2014 r., w kolejnych latach nastąpi dynamiczne odbicie – odpowiednio na rynek rosyjski o 14% w roku 2015, o 15% w roku 2016, o 16% w roku 2017 i o 15% w roku 2018 a na rynek ukraiński o 17% w roku 2015, po 20% w roku 2016 i 2017 oraz o 17% w roku 2018. Na bazie powyższego przyjęto optymistyczne założenia co do wzrostu wolumenu ubezpieczonych obrotów w ramach kontraktów eksportowych realizowanych w kredycie poniżej dwóch lat (wariant podstawowy) w wysokości 2% w 2015 r., po 15% w latach 2016-2017 oraz 10% w 2018 r.

Prezes Zarządu KUKI wyjaśnił¹⁷, że na wykonanie planu rozwoju w zakresie ubezpieczeń kontraktów i kredytów z okresem spłaty dwóch i więcej lat w 156,9% w 2018 r. miały wpływ przede wszystkim dwa projekty realizowane w krajach wysokorozwiniętych, które zostały objęte ochroną ubezpieczeniową przez KUKI, tj.: [...]*. Wykonanie planu rozwoju w zakresie ubezpieczeń kontraktów i kredytów z okresem spłaty dwóch i więcej lat w latach 2019 i 2020 na poziomie około 1/3 wynikało w dużej mierze z przesunięcia w czasie realizacji poszczególnych projektów eksportowych, a także ze zmiany otoczenia gospodarczego. Specyfika tego typu projektów, czyli projektów o charakterze inwestycyjnym, powoduje, że są one planowane i strukturyzowane przez kilkanaście, a czasami nawet przez kilkadziesiąt miesięcy, a wszelkie zmiany otoczenia prawnego, społecznego, politycznego albo gospodarczego mogą powodować istotne przesunięcie w czasie danego projektu albo jego „porzucenie” przez inwestorów. Natomiast główną przyczyną mniejszej aktywności w zakresie wymiany handlowej dotyczącej towarów i usług o charakterze inwestycyjnym w 2020 r. była pandemia COVID-19 i oczekiwane jej skutki gospodarcze, co spowodowało, że transakcje, które miały zostać zrealizowane w roku 2020 zostały zamrożone i odłożone w czasie, nawet o kilka lat (m.in. wszystkie projekty hotelowe z pipeline KUKI, transakcje typu project finance oraz projekty związane z surowcami kopalnianymi, których ceny mocno spadły, co spowodowało wstrzymanie modernizacji kopalń i tym samym przełożyło się na brak eksportu urządzeń górniczych z Polski).

Prezes Zarządu KUKI wyjaśnił¹⁸, że na wykonanie planu rozwoju gwarancji ubezpieczeniowych w 188,11% w 2019 r. i 184,52% w 2020 r. miały wpływ w szczególności wysokowotowe transakcje, które zdarzają się okazjonalnie, a ich finalizacja po stronie kontraktowej (zawarcie i wejście w życie umowy pomiędzy zamawiającym i wykonawcą) jest poprzedzona wielomiesięcznymi negocjacjami, których efekt końcowy nie jest z góry przesądzony, ponieważ transakcje te mają dość złożoną strukturę finansowania i wiele warunków musi się spełnić, aby doszło do wejścia w życie kontraktu eksportowego, którego realizacja zostanie później zabezpieczona od strony wykonawcy gwarancjami kontraktowymi udzielonymi przez KUKI.

(akta kontroli str. 4, 8-9, 24-25, 30-34, 71-95, CD1 96-102 poz. 048-050, 056)

¹⁶ Pismo KUKI z dnia 23 lipca 2021 r.

¹⁷ J.w.

* Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) i art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1913 ze zm.). Wyłączenia dokonano przez NIK w interesie KUKI.

W dalszej części wystąpienia w nawiasach kwadratowych [...] dokonano wyłączenia informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa.

¹⁸ Pismo KUKI z dnia 23 lipca 2021 r.

Działalność komercyjna KUKÉ realizowana na podstawie ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej¹⁹

W 2018 r. KUKÉ objęła ochroną ubezpieczeniową krótkoterminowe należności eksportowe i krajowe o łącznej wartości 43,47 mld zł. Podpisano 243 nowe umowy ubezpieczenia krótkoterminowego kredytu eksportowego i krajowego. Na koniec grudnia czynnych było 761 polis. Składka przypisana brutto z tytułu tych ubezpieczeń wyniosła 60,2 mln zł. KUKÉ wypłaciła 460 odszkodowań na kwotę 29,2 mln zł. Dwie trzecie wartości wypłaconych odszkodowań dotyczyło nieregulowanych należności z krajowego rynku. W wyniku prowadzonych postępowań KUKÉ uzyskała wpływy regresowe o wartości 4,0 mln zł.

KUKÉ wystawiła 967 gwarancji ubezpieczeniowych o wartości 617,5 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2018 r. czynne były 1 194 gwarancje. Wynagrodzenie za wystawione gwarancje wyniosło 16,8 mln zł. Wypłacono pięć sum gwarancyjnych na kwotę 8,61 mln zł. Ponadto uzyskano wpływy z regresów o wartości 4,2 mln zł.

W 2019 r. KUKÉ objęła ochroną krótkoterminowe należności eksportowe i krajowe o łącznej wartości 50 799,5 mln zł. Składka przypisana brutto z tego tytułu wyniosła 75,2 mln zł. KUKÉ wypłaciła 738 odszkodowań na kwotę 38,2 mln zł. Prawie 80% wartości wypłaconych odszkodowań dotyczyło nieregulowanych należności przez krajowych kontrahentów, a wśród transakcji dotyczących rynków zagranicznych najwięcej było z: Niemiec (6,0%), Włoch (2,9%) i Francji (1,9%). W wyniku prowadzonych postępowań regresowych KUKÉ uzyskała wpływy w kwocie 4,9 mln zł.

KUKÉ wystawiła 1 243 gwarancje ubezpieczeniowe o wartości 693,8 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2019 r. czynnych było 1 625 gwarancji ubezpieczeniowych.

Wynagrodzenie za wystawione gwarancje ubezpieczeniowe wyniosło 24,1 mln zł. KUKÉ wypłaciła siedem kwot gwarancyjnych o wartości 19,4 mln zł. Ponadto uzyskano 1,50 mln zł przychodów z regresów z wypłat z gwarancji ubezpieczeniowych z lat poprzednich.

W 2020 r. KUKÉ objęła ochroną krótkoterminowe należności eksportowe i krajowe o łącznej wartości 62 838,76 mln zł. Podpisano 314 nowych umów ubezpieczenia krótkoterminowego kredytu eksportowego i krajowego oraz odnowiono 669 polis zawartych w latach ubiegłych. Składka przypisana brutto wyniosła 99,99 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2020 r. czynnych było 1 006 polis. KUKÉ wypłaciła 736 odszkodowań na kwotę 27,05 mln zł. 72,4% wartości wypłaconych odszkodowań w 2020 r. dotyczyło nieregulowanych należności przez kontrahentów z Polski. Pozostałe 27,6% odszkodowań wypłacono w związku z nieregulowaniem należności przez kontrahentów zagranicznych, w tym m.in. z Niemiec (8,5%), Szwajcarii (3,1%), Litwy (2,1%). W wyniku prowadzonych postępowań regresowych KUKÉ uzyskała wpływy w kwocie 5,66 mln zł. Stan rezerw na niewypłacone odszkodowania brutto (bez rezerw na szacowane regresy) na 31.12.2020 r. wyniósł 20,71 mln zł.

KUKÉ wystawiła 1 628 gwarancji ubezpieczeniowych o wartości 777,9 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2020 r. czynnych było 2145 gwarancji ubezpieczeniowych. Wynagrodzenie KUKÉ za wystawione gwarancje ubezpieczeniowe w 2020 r. wyniosło 23,68 mln zł. KUKÉ wypłaciła cztery kwoty gwarancyjne o wartości 0,28 mln zł. Ponadto uzyskano 0,63 mln zł przychodów z regresów z wypłat z gwarancji ubezpieczeniowych z lat poprzednich.

(akta kontroli str. CD1 96-102 poz. 048-050, 056)

¹⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1130 ze zm.

KUKE publikowała informacje o oferowanych instrumentach, w tym o warunkach skorzystania z nich na swojej stronie internetowej (www.kuke.com.pl). Produkty przedstawione były w przystępnej formie, w tym także niektóre w postaci filmów wideo. Standardowe dokumenty, takie jak Ogólne warunki ubezpieczeń, opracowywane były w przyjaznej formie, prostym językiem i opatrzone przykładami w celu przybliżenia specyfiki produktu mniej doświadczonym przedsiębiorcom. Firmy zainteresowane ofertą KUKE mogły korzystać ze skrzynki e-mail (kontakt@kuke.com.pl), kierując tam zapytania na dowolne tematy. Na stronie internetowej dostępny był formularz kontaktowy, z którego zapytania trafiały do pracowników Departamentu Sprzedaży. Codziennie za pośrednictwem obu kanałów kontaktowało się z KUKE kilkanaście firm. Spółka była aktywna w mediach społecznościowych, prowadząc profile w najważniejszych z punktu widzenia podmiotu gospodarczego kanałach:

- Twitter (profil obserwuje 619 osób, w pierwszym półroczu 2021 r. opublikowano 94 twity, które łącznie wyświetlono ok. 54 tys. razy),
- LinkedIn (profil obserwuje 2 329 osób, w pierwszym półroczu 2021 r. przybyło 312 nowych obserwujących, w tym samym okresie opublikowano 95 postów;
- Facebook (profil obserwują 293 osoby, w pierwszym półroczu 2021 r. opublikowano 60 postów o zasięgu na poziomie 6 tys. odbiorców).

Jak wyjaśnił Wiceprezes Zarządu KUKE²⁰ w 2020 r. liczba wzmianek w mediach przekroczyła 3 830 (dane za Instytutem Monitorowania Mediów). W tym samym okresie czterech głównych konkurentów KUKE na krajowym rynku zajmujący się ubezpieczeniem należności handlowych, w tym również eksportowych, zanotowali razem 5 139 wzmianek w mediach, co dało KUKE udział na poziomie prawie 43%. Stałą obecność w mediach zapewnia m.in. cykliczna dystrybucja komunikatów prasowych poświęconych analizie zjawiska upadłości i restrukturyzacji firm w Polsce.

W 2020 r. KUKE współpracowała strategicznie z trzema największymi dziennikami ekonomicznymi (Rzeczpospolita, Dziennik Gazeta Prawna, Puls Biznesu), podejmując również inicjatywy ad hoc z innymi mediami zajmującymi się gospodarką i finansami. KUKE objęła patronatem serwis internetowy firma.rp.pl i jego sekcję Nowe Rynki, gdzie publikowane są artykuły dotyczące ekspansji polskich firm na świecie, i kontynuuje to w 2021 r. Spółka jest partnerem Vademecum Eksportera wydawanego przez dziennik Rzeczpospolita. Z Dziennikiem Gazetą Prawną KUKE publikowała co kwartał Barometr Koniunktury w krajach Europy Środkowej i Wschodniej. Na łamach portalu internetowego forsal.pl wielokrotnie pojawiały się teksty autorstwa specjalistów KUKE poświęcone problematyce handlu zagranicznego. Od kilku lat KUKE pozostaje partnerem jednego z głównych konkursów dla eksporterów „Polska Firma – Międzynarodowy Czempion”, organizowanego przez firmę doradczą PwC oraz dziennik Puls Biznesu.

Przed pandemią wspólnie z Grupą Polskiego Funduszu Rozwoju regularnie brała udział w najważniejszych kongresach gospodarczych w Polsce (EKG w Katowicach, Forum Ekonomicznym w Krynicy, Kongresie 590 w Rzeszowie), prezentując tam swoją ofertę i uczestnicząc w debatach poświęconych eksportowi. Planowany jest powrót do tej formy współpracy po normalizacji sytuacji epidemicznej. Podczas kongresów spółka prowadziła również własne działania komunikacyjne we współpracy z mediami ekonomicznymi (m.in. dziennikiem Rzeczpospolita) czy firmami prywatnymi (np. Krajowy Rejestr Długów), by docierać jak najszerszej z informacją o swoich usługach do polskich przedsiębiorców.

---

²⁰ Pismo KUKE z dnia 23 lipca 2021 r.

KUKE współpracowała z brokerami ubezpieczeniowymi, m.in. [...] (zorganizowanie webinarium dla ok. 150 brokerów na temat Polisy bez Granic – nowego rozwiązania dla eksporterów) oraz stowarzyszeniami zrzeszającymi przedsiębiorców, m.in. [...].

KUKE bierze udział w cyklu edukacyjnym dla przedsiębiorców planujących ekspansję zagraniczną, czyli w Programie Handlu Zagranicznego wraz z BNP Paribas Bank Polska SA, Bisnode Polska Sp. z o.o., Polską Agencją Inwestycji i Handlu SA oraz dziennikiem Rzeczpospolita. W 2020 r. w ośmiu webinarach wzięło udział ponad 1 100 uczestników (w poprzednich latach spotkania były organizowane stacjonarnie w różnych miastach Polski, również w mniejszych ośrodkach).

(akta kontroli str. 4, 9-12, 71-75)

Jak wyjaśnił Wiceprezes Zarządu KUKE²¹ Spółka jako profesjonalista na rynku ubezpieczeń finansowych korzystając z wieloletnich doświadczeń, na bieżąco analizuje i aktualizuje oferowane rozwiązania, również pod kątem wymogów formalnych. Przykładem może być Minimum dokumentowe (dalej: MD) stosowane do produktów krótkoterminowych gwarantowanych przez Skarb Państwa (wymogi dotyczące kontraktu zawartego między ubezpieczającym a kontrahentem), które na przestrzeni lat ulegało znacznemu uproszczeniu. Pierwotnie istniało kilka wersji MD, które nakładały różne wymogi w zależności od kraju kontrahenta. Następnie dokument został ujednoczony i powstała jedna wersja warunków obowiązujących dla wszystkich klientów bez względu na kraj kontrahenta. Ponadto obsługa większości produktów odbywa się w wygodny dla klienta sposób – przez Ekstranet (on-linowy portal klienta), za pomocą którego klient może wnioskować o limity kredytowe, zgłaszać obroty itp. Prowadzone są również intensywne prace nad wdrożeniem nowatorskiego systemu FOCUS ułatwiającego zarządzanie całym procesem ubezpieczeniowym zarówno po stronie klienta jak i KUKE, w celu sprawniejszej obsługi klienta na każdym etapie współpracy z KUKE.

Spółka analizowała poziom realizowanego wsparcia dla eksporterów m.in. poprzez analizę danych finansowych w różnych okresach czasowych (od wyników tygodniowych po raporty roczne) oraz na wielu płaszczyznach, m.in.: analizę ubezpieczonych obrotów, liczbę wniosków o ubezpieczenie, liczbę polis, wartość wypłaconych odszkodowań. W kwartalnych Sprawozdaniach z wyodrębnionego rachunku bankowego raportuje natomiast do odpowiednich Ministrów poziom ubezpieczonych obrotów względem parametrów zakładanych w planach rozwoju gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych.

(akta kontroli str. 4, 11-12)

KUKE reagowała na pandemię COVID-19 wprowadzając nowe produkty wspierające przedsiębiorców. Rozwiązaniem będącym odpowiedzią na problemy eksporterów związane z brakiem płynności finansowej w czasach pandemii COVID-19 było wprowadzony do oferty w maju 2020 r. produkt KUKE GAP EX i EX+. Pozwala on przedsiębiorcom utrzymać lub zwiększyć sprzedaż do kontrahentów z państw Unii Europejskiej oraz innych kluczowych rynków eksportowych, które zgodnie z komunikatem Komisji Europejskiej do państw członkowskich w sprawie zastosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych (2012/C 392/01) zostały uznane za kraje tymczasowo nierynkowe. Rozwiązanie przeznaczone jest dla eksporterów, którym dotychczasowy ubezpieczyciel obniżył limity ubezpieczeniowe, anulował je lub odmówił ich przyznania dla kolejnych kontrahentów. W związku z w/w komunikatem Komisji Europejskiej KUKE umożliwiła również swoim klientom ubezpieczenie w ramach polis indywidualnych

---

²¹ Pismo KUKE z dnia 23 lipca 2021 r.

należności z pojedynczych kontraktów realizowanych z kontrahentami z krajów tymczasowo nierynkowych na warunkach krótkoterminowego kredytu kupieckiego.

Drugim rozwiązaniem było wdrożenie do oferty w październiku 2020 r. ubezpieczenia Polisa bez Granic. Nowy produkt - podobnie jak jego poprzednik Polisa na Wschód, łądzi negatywne skutki prowadzenia działalności eksportowej przedsiębiorstw poza obszar Unii Europejskiej z tą różnicą, że w Polisie bez Granic rozszerzono zakres terytorialny z 59 aż do 160 krajów o podwyższonym ryzyku. Dzięki temu nowy produkt zapewnia ochronę ubezpieczeniową polskim firmom w trudnych ekonomicznie czasach nie tylko w wybranych krajach na Bliskim Wschodzie, ale również w Azji czy Afryce.

(akta kontroli str. 4, 13, CD1 96-102 poz. 032-047)

Wiceprezes Zarządu KUKIE poinformował²², że KUKIE wspierało w dużo większym stopniu niż komercyjne zakłady ubezpieczeń transakcje eksportowe na rynki o podwyższonym ryzyku kredytowym i politycznym. Jednak podejmując decyzję o ubezpieczeniu danej transakcji Spółka nie kierowała się preferencjami, co do kierunków geograficznych eksportu. Najważniejsze było wsparcie polskiego eksportera, niezależnie od tego na jaki rynek zamierza eksportować swoje towary. Przykładem takiego podejścia jest np. Polisa bez Granic, która zabezpiecza transakcje eksportowe do 160 krajów na całym świecie.

KUKIE podchodziła prokliencko do eksporterów z każdego sektora nie stosując szczególnych wyłączeń. KUKIE posiadało możliwości udzielenia wsparcia polskim eksporterom ze wszystkich branż i na wszystkich kierunkach eksportowych, o ile transakcje te były zgodne z prawem i akceptowalne pod kątem ryzyka. Z tego względu, biorąc pod uwagę misję wspierania polskich przedsiębiorców w bezpiecznej ekspansji, KUKIE nie preferowała ani nie dyskryminowała poszczególnych kierunków geograficznych czy też branż.

Kontrola celowa czterech produktów, tj.:

- gwarancji ubezpieczeniowej zapłaty należności związanej z akredytywą udzieloną w 2018 r. na eksport do Rosji górniczego zmechanizowanego kompleksu ścianowego,
- gwarancji ubezpieczeniowej dotyczącej kontraktu eksportowego udzielonego w 2020 r. na eksport do Kanady (regwarancja zwrotu zaliczki),
- umowy ubezpieczenia kontraktu oraz kredytu eksportowego o okresie spłaty dwóch i więcej lat zawartej w 2020 r. na dostawę (...)**,
- umowy ubezpieczenia kontraktu eksportowego i umowy sprzedaży zawartej przez przedsiębiorców zależnych, realizowanych w kredycie poniżej dwóch lat (polisa indywidualna) w 2020 r. na eksport uzbrojenia do Algierii

nie wykazały nieprawidłowości w zakresie realizacji i przestrzegania obowiązujących zasad udzielania wsparcia obowiązujące dla poszczególnych programów i ich instrumentów.

(akta kontroli str. 4, 13-15)

Szczegółowa analiza ubezpieczeń kontraktów eksportowych i umów sprzedaży zawieranych w okresie od 2018 r. do I kwartału 2021 r. przez przedsiębiorców zależnych, realizowanych w kredycie poniżej dwóch lat wykazała, że głównymi beneficjentami wypłacanych odszkodowań są firmy ukraińskie, rosyjskie i białoruskie niespłacające długów wobec polskich eksporterów.

---

²² J.w.

W 2018 r. KUKE wypłaciła polskiemu eksporterowi kwotę odszkodowania w wysokości 532 260,63 zł za niezapłacone dostawy do ukraińskiego odbiorcy. W 2019 r. wypłacono cztery odszkodowania na kwotę 787 502,86 zł, w 2020 r. siedem odszkodowań na kwotę 2 724 930,54 zł i w I kwartale 2021 r. dwa odszkodowania na kwotę 1 662 538,85 zł. Łączna kwota wypłaconych odszkodowań z tytułu umów realizowanych na rynku ukraińskim w okresie poniżej dwóch lat wyniosła 5 707 232,88 zł, tj. 40,3% ogółu wypłaconych odszkodowań.

Jak wyjaśnił Prezes KUKE²³ udział ubezpieczonego obrotu na rynku ukraińskim w odniesieniu do całego obrotu ubezpieczeniowego przez KUKE w ramach ubezpieczeń o okresie kredytu poniżej dwóch lat wynosił w okresie 01.01.2018-31.03.2021 – 31%. Wartość przychodów ze składek uzyskanych przez KUKE z ww. ubezpieczeń dot. kontrahentów z Ukrainy wyniosła ca. 34 mln zł (dot. okresu 01.01.2018 - 30.06.2021).

W 2018 r. KUKE wypłaciła polskiemu eksporterom 10 odszkodowań w wysokości 1 542 278,78 zł za niezapłacone dostawy do rosyjskich odbiorców. W 2019 r. wypłacono siedem odszkodowań na kwotę 397 643,93 zł, w 2020 r. sześć odszkodowań na kwotę 1 373 960,07 zł i w I kwartale 2021 r. cztery odszkodowania na kwotę 355 553,19 zł. Łączna kwota wypłaconych odszkodowań z tytułu umów realizowanych na rynku rosyjskim w okresie poniżej dwóch lat wyniosła 3 669 435,97 zł, tj. 25,9% ogółu wypłaconych odszkodowań. Jak wyjaśnił Prezes KUKE²⁴ udział ubezpieczonego obrotu na rynku rosyjskim w odniesieniu do całego obrotu ubezpieczeniowego przez KUKE w ramach ubezpieczeń o okresie kredytu poniżej dwóch lat wynosił w okresie 01.01.2018-31.03.2021 – 30%. Przychody ze składek z ww. ubezpieczeń dot. kontrahentów z Rosji wyniosły ok. 23 mln zł (dot. okresu 01.01.2018 - 30.06.2021).

W 2018 r. KUKE wypłaciła polskiemu eksporterowi jedno odszkodowanie w wysokości 57 307,94 zł za niezapłacone dostawy do białoruskich odbiorców. W 2019 r. wypłacono dwa odszkodowania na kwotę 122 423,24 zł, w 2020 r. siedem odszkodowań na kwotę 1 109 326,37 zł i w I kwartale 2021 r. cztery odszkodowania na kwotę 148 021,71 zł. Łączna kwota wypłaconych odszkodowań z tytułu umów realizowanych na rynku białoruskim w okresie poniżej dwóch lat wyniosła 1 437 079,26 zł, tj. 10,1% ogółu wypłaconych odszkodowań.

Jak wyjaśnił Prezes KUKE²⁵ udział ubezpieczonego obrotu na rynku białoruskim w odniesieniu do całego obrotu ubezpieczeniowego przez KUKE w ramach ubezpieczeń o okresie kredytu poniżej dwóch lat wynosił w okresie 01.01.2018-31.03.2021 – 16%. Wolumen przychodów ze składek z ww. ubezpieczeń dot. kontrahentów z Białorusi wyniósł ok. 16 mln zł (dot. okresu 01.01.2018 - 30.06.2021).

(akta kontroli str. 16-25, 35-56, 58-74, CD1 96-102 poz. 057-109)

Kontrola celowa ośmiu wypłaconych przez KUKE odszkodowań o najwyższych kwotach (po dwa w każdym roku) w latach 2018-2021 nie wykazała nieprawidłowości.

NIK zwraca jednak uwagę, że w trzech sprawach decyzja o wypłacie odszkodowań mogła zostać podjęta w wyniku nieuczciwego działania zagranicznych kontrahentów, od których należności polskich przedsiębiorców zostały objęte ubezpieczeniem, przy

** Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę ubezpieczeniową na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej i art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

W dalszej części wystąpienia w nawiasach okrągłych (...) dokonano wyłączenia informacji stanowiącej tajemnicę ubezpieczeniową.

²³ Pismo KUKE z dnia 23 lipca 2021 r.

²⁴ J.w.

²⁵ Pismo KUKE z dnia 23 lipca 2021 r.

jednoczesnym zachowaniu obowiązujących procedur. Powyższe ustalenie NIK opiera na podstawie analizy dokumentacji następujących spraw:

- nr 33989 dostawa przez polską spółkę (...) dla firmy działającej na Ukrainie²⁶; umowa pomiędzy kontrahentami przewidywała pięć dostaw w okresie od 3 czerwca do 2 lipca 2019 r. na łączną kwotę (...). Przyznany limit kredytowy wynosił (...). Kwota zgłoszona do windykacji to (...) (równowartość (...)). Odszkodowanie w wysokości (...) (równowartość (...)), tj. kwota roszczenia pomniejszona o 5% udział własny, wypłacono 13 listopada 2020 r.
- nr 37243 dostawa saletry amonowej dla firmy działającej na Ukrainie²⁷; umowa pomiędzy kontrahentami przewidywała 10 dostaw w okresie 18-28 lutego 2020 r. na łączną kwotę (...). Przyznany limit kredytowy wynosił (...). Kwota zgłoszona do windykacji to (...). Odszkodowanie w wysokości (...), tj. do wysokości limitu kredytowego pomniejszonego o 5% udział własny, wypłacono 12 stycznia 2021 r.
- nr 37280 dostawa nawozów dla firmy działającej na Ukrainie²⁸; umowa pomiędzy kontrahentami przewidywała 15 dostaw w okresie 17-19 marca 2020 r. na łączną kwotę (...). Przyznany limit kredytowy wynosił (...). Kwota zgłoszona kwota do windykacji to (...) (równowartość (...)). Odszkodowanie w wysokości (...) (równowartość (...)), tj. kwota roszczenia pomniejszonej o 5% udział własny, wypłacono 22 stycznia 2021 r.

KUKE, działając w ramach obowiązujących procedur i wychodząc naprzeciw interesom ubezpieczonych, dopuszcza do uzupełnienia formalnych braków w dokumentach (np. dostarczenie brakującego oryginału umowy, uzupełnienie treści umowy), jednocześnie nie zwracając uwagi na fakt, iż ubezpieczony nie udokumentował działań w celu uzyskania należności (np. monitów i ponaśleń skierowanych do kontrahenta).

Jak wyjaśnił²⁹ Prezes Zarządu KUKE opóźnienia w regulowaniu zobowiązań wynikających z transakcji handlowych są standardem zarówno na rynku krajowym, jak też w handlu zagranicznym. Okoliczność ta znajduje odbicie w warunkach ubezpieczeń należności handlowych oferowanych przez zakłady ubezpieczeń. Powszechną i jednolitą praktyką wyspecjalizowanych zakładów ubezpieczeń jest uwzględnianie powyższej okoliczności w sankcjonowaniu opóźnień płatniczych w odniesieniu do danego kontrahenta/klienta. Przedmiotowe umowy ubezpieczenia to polisy obrotowe, w ramach których ubezpieczone mogą być należności od wielu kontrahentów, dla których zostały określone limity kredytowe przez KUKE. Umowa obrotowa (odmiennie niż ubezpieczenia kontraktów w kredycie powyżej dwóch lat) nie dotyczy więc tylko kontraktu z danym kontrahentem. Z chwilą zawarcia umowy ubezpieczenia z założenia nie muszą być znani wszyscy potencjalni kontrahenci ubezpieczającego (lista kontrahentów najczęściej zmienia się w okresie obowiązywania umowy ubezpieczenia), a tym bardziej kontrakty (umowy sprzedaży, z których wynikają zgłaszane do ubezpieczenia należności). Przy ustalaniu przez KUKE wysokości limitu kredytowego (tj. maksymalnej kwoty odpowiedzialności KUKE z tytułu objęcia ochroną ubezpieczeniową należności od danego kontrahenta), poprzedzonej oceną ryzyka ubezpieczeniowego, nie są analizowane kontrakty, które mogą już być zawarte, ale nie muszą (limity dotyczą też przyszłych kontraktów). Umowa ubezpieczenia określa ramowo warunki jakie powinna spełniać umowa sprzedaży (kontrakt) zawarta z takim kontrahentem. Umowa sprzedaży/kontrakt analizowana jest, w tym pod kątem spełnienia warunków określonych w umowie ubezpieczenia, dopiero na etapie likwidacji szkody,

²⁶ Umowa ubezpieczenia nr IN/K/KE/PO/N/13739/2018.

²⁷ Umowa ubezpieczenia nr IN/K/KE/PO/N/13903/2018.

²⁸ Umowa ubezpieczenia nr IN/K/KE/PO/N/12757/2015.

²⁹ Pismo KUKE z dnia 23 lipca 2021 r.

jeśli wystąpi szkoda z powodu nieotrzymania zapłaty od kontrahenta, dla którego został ustalony limit.

Zdaniem NIK, KUKE powinna podjąć wszelkie niezbędne działania w celu odzyskania należności od ukraińskich kontrahentów.

(akta kontroli str. 24-25, 35-57, CD1 96-102 poz. 072-109)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formuluje uwag i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia za-
strzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 18 października 2021 r.

Kontroler
Zdzisław Kaszuba
Główny specjalista kp.

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
p.o. Dyrektora Maciej Maciejewski

/-/